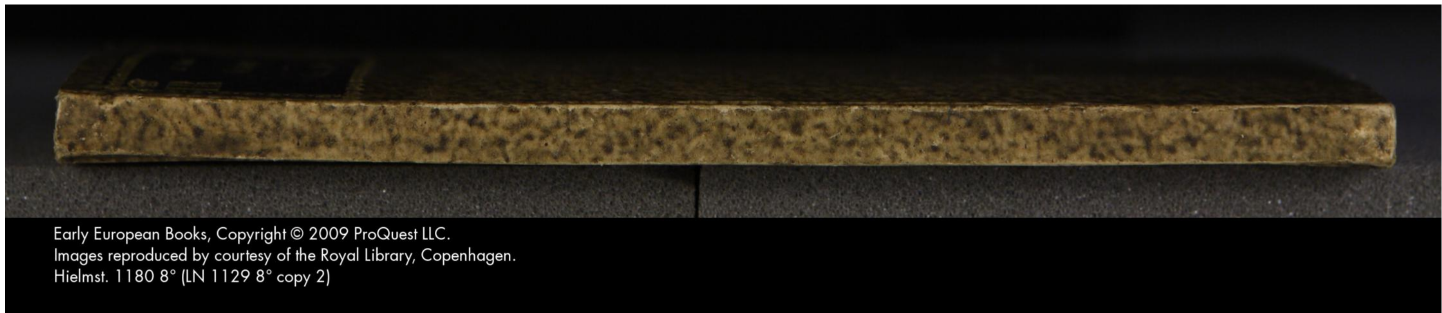

P. Matthiä

Conciones.

Hafn. 1586.

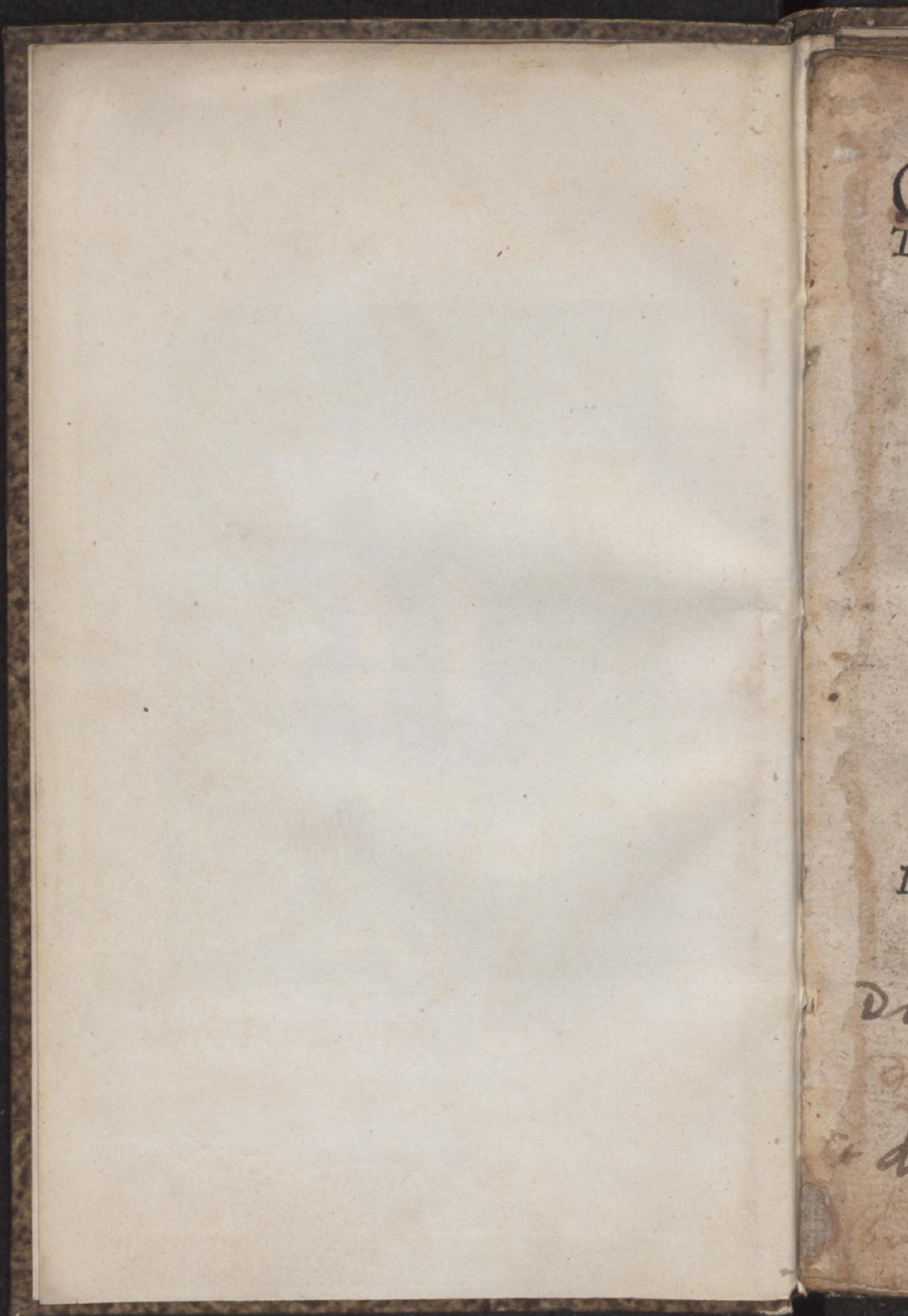

M. Fischer fecit

BIBLIOTH... REGIA
HAFNIENSIS

CONCIONES QVÆ IN TRIBVS DIEBVS

Publicarum precationum,
7. 8. 9. Februarij
Ecclesiæ propo-
nentur.

P. M.

Esa. 40
Esai. 55.
Jer. 10

HAFNIÆ
Impreßit Matthias Vinitor.
ANNO
M. D. LXXXVI.

No. 182.

AVGVSTINVS.

FIdeliter supplicans Deo, pro necessitatibus huius vitæ, & misericorditer auditur, & misericorditer non auditur. Quid enim infirmo sit vtile, magis nouit medicus, quam ægrotus.

CONCIO PRIMÆ Diei.

Esa: 40.

OX dicentis, clama: & dixit, quid clamabo? Omnis caro fœnum, & omnis gloria eius, sicut flos agri. Exaruit fœnum, & cecidit flos, quoniam spiritus Domini afflauit eum. Verè fœnum est populus. Exaruit fœnum, & cecidit flos. Verbum autem Dei nostri, stabit in æternum.

EXORDIVM.

SI diligentiùs præsentem eumq́; afflictißimum Ecclesiæ & omnium penè regnorum statum intuemur, verè cum Propheta exclamare poßumus: misericordiæ Domini, quòd non consumpti sumus. Videmus enim Ecclesias, plurimis in locis, tristißimis dißidijs miserè lacerari, bellis & seditionibus, passim omnia turbari. Neq; certè alius nostrarum Ecclesiarum & regnorum status expectari potuißet, nisi Deus singulari sua ac verè paterna misericordia motus, tam tristes pœnas, à nobis clementer auertißet. Hæc pro singulari sua pietate, optimus ac pijßimus Rex noster, animo se-

mo se-

mo secum diligentiùs reuoluẽs, pia συμπαθεία, in tantis motibus, seriò afficitur, simulq́ gratâ mente, cogitat singularem nostrarum Ecclesiarum & regnorum fœlicitatem, quæ salutari concordia, pace & tranquillitate plurimis nunc annis florent. Cogitat tanta bona, nullâ sapientiâ aut industriâ humanâ vel parari vel conseruari posse: sed omnia soli Deo, eiusq́ gratuitæ misericordiæ ascribenda esse, ideóq; seriò & ardenter à Deo petendum, ne propter multiplicia peccata et scelera nostra, quæ indies, proh dolor, cumulari videmus, tanta bona à nobis auferat: sed vt propter paternam suam bonitatem, & dilectum filium, ea nobis in posterum quoq;, in sui nominis gloriam, &

 nostrarum

nostrarum Ecclesiarum ac regnorum, piam & salutarem gubernationem, clementer conseruare dignetur.

Vt autem nos etiam, ad tantarum rerum seriam cogitationem excitemur, mandauit Serenissimus ac piissimus Rex noster, tres hosce dies publicarũ precationũ, solẽniter per vniuersum regnũ celebrari. Quare decet, vt ad optimi ac pyssimi Regis nostri exemplum nos exuscitemus, vtq́ frequentes, omnibus auocamentis sepositis, cùm ad sacras conciones diligenter audiendas, tùm etiam ad preces nostras, coniunctis animis & votis, piè ardenterq́ dicendas, triduum hoc conueniamus. Filius Dei, qui sedet ad dexteram patris, interpellans pro nobis,

excitet

excitet in nobis, ſpiritum illum gratiæ & precum, faciatq́ vt preces noſtræ, quas veris cordis gemitibus, in eius nomine fundimus, Deo gratæ & acceptæ, Eccleſijs noſtris & regnis, nobiſq́ omnibus vtiles ſint & ſalutares. Amen.

Nunc ad textum, quem ſuprà recitaui, breuiter explicandum, propiùs accedamus, in quo tres potiſſimùm doctrinæ obſeruandæ veniunt.

1 Eſt dialogiſmus Dei & Prophetæ.

2 Inſignis concio de vitæ humanæ fragilitate, quam duabus ſimilitudinibus pingit.

3 Monſtrat vnde petenda ſit vera conſolatio, aduerſus tantam naturæ noſtræ fragilitatem.

DE PRIMA
Doctrina.

PVlcherrimus est dialogismus Dei et Prophetæ, quo & verbi ministri, & eorum auditores, sui officij admonentur. Quemadmodum enim Propheta, in docendo, vocem Dei sequitur, neq; quicquam, nisi Deo dictante profert: Ita ministri, docentes in Ecclesia, non humana somnia, sed Dei verbum, in Propheticis & Apostolicis scriptis compræhensum, auditoribus suis proponere debent, idq; non mussitando, sed clamando, liberè scilicet & audacter, docendo, monendo, arguendo, omni metu seposito. Sic idem Propheta càp: 58. Clama, ne

cesses,

cesses, quasi tuba exalta vocem tuam, & annuncia populo meo scelera eorum, & Paulus 2 Timoth: 4. Prædica verbum, insta opportunè, importunè, argue, & obsecra, increpa in omni patientia & doctrina.

Vt autem intrepidè officium suum faciant, vocati ad ministerium docendi, semper animis eorum insideat illud Prophetæ; Maledictus qui facit opus Domini fraudulenter. Item illud Pauli: Væ mihi, si non Euangelizauero. Quare metuant sibi necesse est, muti isti canes, qui vel spe victi, vel metu fracti, vel blanditijs debilitati, ora sibi obstrui sinunt, & iniusto silentio, confirmant multorum peccata, qui liberè admoniti, haud dubiè vi-

tam & mores emendarent. Sed certum eſt, arduum eſſe & difficile, eiuſmodi libertate vti. Quare ſæpe & ardenter, cum Dauide orandum eſt: Domine labia mea aperies. Imitentur etiam pij Eccleſiarum doctores, exemplum Pauli, qui, Epheſijs ſcribens, petit precationes fieri, cùm pro omnibus ſanctis, tùm etiam pro ſe, vt ſibi detur ſermo in apertione oris ſui cum fiducia.

Deinde auditores verbi, hoc dialogiſmo admonentur, non aliter audiendos eſſe verbi miniſtros, quàm ſi ipſum Deum è cœlo concionantem audirent, quod ſi quidam diligentiùs cogitarent, æquiore animo, vitia ſua interdum accuſari paterentur. Interim illud Chriſti,

Lucæ

Lucæ 10. *Qui vos audit me audit &, qui vos spernit, me spernit,* omnes pios meritò mouebit, vt non minus reuerenter excipiant, quæ à verbi ministris adferuntur, quam ipsius Dei oracula, cuius ipsi organa sunt & instrumenta.

DE SECVNDA Doctrina.

Hæc est admodum insignis concio, quæ si aliàs vnquam, hoc certè tempore, summè est neceßaria, quæ palàm coram omnibus proclamari debeat. Ita enim omnium penè hominum animos occupauit superbia, vt paucos inuenias, qui sese emendari sinant. Verùm ij, cuiuscunq; tandem ordinis sint aut dignitatis,

audiant

audiant Prophetam, ex ore Dei clamantem, et quidem oratione geminata, vt altiùs animis nostris insideat: Omnis caro fœnum, & omnis gloria eius, sicut flos agri.

Hæc scilicet est tota vita nostra, hæc omnis gloria nostra, vnde miseri superbimus, & cristas erigimus. Viuimus vitam, & quidē, vt nobis videtur, splendidam, sed quæ singulis momentis, varijs casibus ac morti ipsi est obnoxia. Excellimus potentiâ, opibus, dignitate, sapientiâ, prudentiâ, alijsq́; animi dotibus, verùm hæc quantumuis splendida sint & magnifica, breui momento intereunt, non secus atq; flos agri, qui cùm maximè floret, leui vento concidit. His & id genus alijs similitudinibus, Regius

propheta

propheta Dauid, vitæ nostræ fragilitatem, significanter depingit.

Psal: 90. Facis diffluere eos sicuti nimbum. Somnium sunt, sicut gramen, quod subitò exarescit, quod manè floret, & mutatur vesperi, exciditur & arescit.

Psal: 103. Homo sicut fœnum dies eius, tanquam flos agri, sic efflorebit.

Et Iacobus cap: 4. Quæ est enī vita vestra? vapor est paulisper apparens, & deinceps euanescens.

Pudeat igitur nos stultæ nostræ superbiæ, &, in nos descendentes, agnoscamus, quàm nihili sit omnis humana præstantia, ne quid inde gloriemur, néue nobis inferiores, ex alto quasi, despiciamus: Sed cogitemus & vitæ nostræ fragilitatem

gilitatem

gilitatem, & dona alia, si quibus, præ alijs, diuinitus ornati sumus, omnino esse momentanea.

DE TERTIA
Doctrina.

Ne autem despondeamus animum, etiamsi fumus simus, & res nihili, omnisq; nostra præstantia, fallax sit & emarcida: cogitanda nobis est, dulcissima consolatio, in hac tertia doctrina proposita, quâ, veluti manu porrecta, nos erigamus. Ea demum est verbum Dei, quod in æternum stabit, nulli vnquam mutationi obnoxium, ipso etiam Christo attestante, Lucæ 21. Cœlum & terra transibunt, verba autem mea non transibunt. Neq;

verò

verò verbum Dei solùm, sed & omnes, qui verbo sociati sunt, vt Hieron: inquit, in æternum permanebunt. Non est autem aliud verbum Dei, quàm quod pij Ecclesiarum doctores sonant, sicuti Petrus ipse testatur, citans hoc dictum Prophetæ. 1 Pet: 1. Omnis caro vt fœnum, & omnis gloria hominis, vt flos fœni. Exaruit fœnum, & flos decidit. Verbum autē Domini, manet in æternum. Hoc est autem verbum, quod Euangelizatum est inter vos.

Audimus verbum Dei, quo promittitur omnibus credentibus in Christum, salus & vita æterna, veluti Ioha: 3. 5. 8. & alibi paßim. Hoc verbum Dei, nequaquam aspernemur, quemadmodum Anabap-

baptistæ, & alij homines profani hodie faciũt, sed illud magnifaciamus, audiendo, legendo, meditando, & promissiones in verbo propositas, firma fide nobis applicemus, vnde mox solida concipitur consolatio, ne quid nos moueat, vel vitæ huius fugacitas, vel rerum humanarum vicissitudo momentanea, sed vt certi simus, nos cum verbo Dei, cui sociati sumus, in æternum permãsuros, vitâq; et beatitudine nunquam finienda, cum Deo, sanctisq; eius Angelis, & electis omnibus, perfruituros.

Søger herren den stund hand kand
findis, Kallder paa hannem, den stund
hand er nær. Den ugudelige afflade
aff sin vey, oc den som illde giør
fra sine tancker, oc omvende sig
till herren. Saa skall hand miskunde
... offuer hannem, (Oc) till

CONCIO SECVNDÆ Diei.

Esa: 55.

Værite DOMINVM dum inueniri potest, inuocate eum dum prope est. Derelinquat impius viam suam, & vir iniquus cogitationes suas, & reuertatur ad DOMINVM, & miserebitur eius, & ad DEVM nostrum, quoniam copiosa est apud eum remissio.

ENARRATIO.

Æc est insignis concio, qua propheta omnes ad pœnitentiam inuitat. Quare eti-

B am nos

vor gud) thi hand hannom, er me gen forladelse. Thi mine tancker ere ikke som eders tancker, or eders veye, ere ikke mine veye siger Herren.

am nos hodie eâdem concione, ad seriam pœnitentiam vocari statuamus: Neq; obturemus aures nostras, ad tam dulcem concionem, sed cogitantes extremam nostram miseriam qui propter impietatem, & iniquitatem nostram, abalienati sumus à Deo, maturè resipiscamus, ardenteq; inuocatione, Deum quæramus, quod, si faciemus, nequaquam abscondet se à nobis, sed facilè patietur se inueniri: neq; longiùs à nobis recedet, sed propè aderit nobis, summoq; nos fauore & misericordia, verâ & non fictâ pœnitentia, ad ipsum confugientes, complectetur, Sed textum ordine & breuiter percurremus, in quo quinq; potißimùm occurrunt, quæ seriò

pœnitenti

pœnitenti, necessariò sunt cogitanda.

PRIMVM.

Mandatum Dei: Quærite DOMINVM: inuocate eum: quod mandatum, alibi passim, cùm in vetere, tùm in nouo testamento repetitur. Esa: 1. Lauamini, mundi estote, auferte malum cogitationum vestrarum. Et 45. Conuertimini ad me et salui eritis vniuersi fines terræ. Sic Christus, eiusq; præco Iohannes, suas conciones exorsi sunt: Agite pœnitentiam, appropinquauit enim regnum cœlorum. Matth: 3. & 4. Hoc tam serium Dei mandatum, nemo hominum, nisi cum certissimo vitæ & salutis æternæ dispendio, contempserit.

Quis ſit quærendus & inuocandus? DOMINVS. Is enim ſolus, in vera pœnitentia, quærendus eſt & inuocandus: Coram hoc flectenda ſunt genua verè pœnitenti: in eius ſinum, vero animi dolore, veriſq; cordis gemitibus, effundenda ſunt omnia peccata, quantumuis enormia & atrocia: Hic DOMINVS eſt, qui cor contritum & humiliatum non deſpicit, ſed qui vera fide inuocatus, pœnitentes omnes benignè exaudit, eorumq; peccata delet, ita vt eorum recordari ampliùs nolit. Qui autem, ſenſu peccatorum & iræ diuinæ preßi, aliò ad remedium quærendum confugiunt, ij, vt Deum ſuo honore

impiè spoliant, ita omni spe sua, miserè frustrantur.

TERTIVM.

Temporis opportunitas, quæ cùm in rebus alijs omnibus, fœliciter gerendis, plurimum momenti habeat: in vera quoq; & seria pœnitentia agenda, nullo modo eam negligendam, propheta monet. Dicitur autem Dominus, tunc inueniri posse, & propè esse, quando prædicatione Euangelij, omnes ad seriam pœnitentiam inuitat, omnesq; vera fide in Christum, ad se confugientes, brachijs veluti expansis, vlnis misericordiæ suæ, complectitur.

Hoc tempus Esaias 49. vocat tempus acceptum & diem salutis: In tempore, inquit, accepto, exau-

diui te: & in die ſalutis, ſuc- curri tibi. Sic quadraginta dies, tempus erant acceptum, quo Ni- niuitæ, ad concionem Ionæ, ve- râ pœnitentia quærebant Domi- num, quibus etiam præſens aderat opitulator. Sic primæ ætatis ho- minibus, decreti ſunt centum & viginti anni, ad pœnitentiam a- gendam, quod tempus acceptum, cùm impiè negligerent, miſerri- mè tandem, vniuerſali diluuio ab- ſorpti ſunt. Hoc tempus acceptum Paulus explicat 2. Cor: 6. Ecce nunc, inqiens, tempus acceptum: ecce nunc dies ſalutis, quando ſci- licet, prædicatione Euangelij, re- miſſio peccatorum, diuina miſeri- cordia, iuſticia, ſalus & vita æ- terna, omnibus verè pœnitentibus,

in Chriſto

in Christo offertur. Nam illud NVNC, ad omnes ætates pertinet, in quibus Deus ex suo beneplacito, verbum suum annunciari permittit, ita ut etiam hodie, verè dicere possint ministri Euangelij: Ecce nunc tempus acceptum: ecce nunc dies salutis. Sed meritò accusanda est nostra ingratitudo, qui ad tam claram Euangelij lucem, in hisce regnis accensam, cœcutimus, & euangelica libertate, ad omnis generis flagitia, securè perpetranda, sceleratè abutimur. Nunc propè adest Dominus: nunc quærentibus, vltro se offert: Sed metuendum est, ne iustissimâ irâ, propter ingratitudinem, & multiplicia scelera nostra, accensus, longiùs à nobis recedat, seq; abs

ſcondat, auferendo à nobis verbum ſuum, ita vt denſiſsimis tenebris, rurſus inuoluamur, quando fruſtrà eum quæremus & inuocabimus. Tunc enim iuſtiſsimè nobis occinet illud Prouerb: I. Vocaui, & renuiſtis: extendi manum meam, & non fuit qui aſpiceret. Deſpexiſtis omne conſilium meum, & increpationes meas neglexiſtis. Ego quoq; in interitu veſtro ridebo, & ſubſannabo, cùm id quod timebatis, vobis aduenerit. Et in eodem cap: Tunc inuocabunt me, & non exaudiam. Mane exurgent, & non inuenient. Item illud Zacha: 7. Factum eſt, ſicut locutus ſum, & non audierunt, ſic clamabunt, & non exaudiam. Agnoſcamus igitur, etiam noſtri

temporis

temporis opportunitatem, eamq́; grata mente arripiamus, vt ſeriâ pœnitentia Dominum quæramus ac inuocemus, nihil dubitantes, quin in omnibus neceßitatibus noſtris, præſentem eum, habituri ſimus opitulatorem.

QVARTVM.

Quomodo affectus eſſe debeat, qui Deum ſeriò quæret & inuocabit, Derelinquat, inquit propheta, impius viam ſuam, & vir iniquus cogitationes ſuas, & reuertatur ad Dominum. *Omnis igitur iniquitas relinquenda eſt: Omnes prauæ actiones deſerendæ: Omnes deniq; vicioſi affectus exuendi, volenti Deum ſeriò quærere & inuocare. Hoc facto, reuertatur ad*

Dominum, cum serio ac pio proposito, peccatum omne in posterum vitandi, Deoq́ omnem vitam suam approbandi. Nam absq́ hoc proposito, frustrà Deus quæritur, frustrà inuocatur. Peccatores enim, Christo ipso attestante, Deus non exaudit, impœnitentes scilicet & in delictis suis perseuerantes.

Indicti sunt à pijßimo Rege, solennes hi precationum dies, vt Deum seriò quæramus ac inuocemus. Emendemus igitur non solùm externas prauas actiones, sed etiam internos viciosos affectus, verâq́ non simulata pœnitentia, Deum quæramus ac inuocemus, nec quicquam dubitemus quin & certò eum inueniamus, &

benignè

benignè ab eo exaudiamur.

QVINTVM.

Dulciſsimæ promiſsiones, quæ pœnitentiam agentes, de miſericordia Dei confirmant. Nam anguſtior eſt mens humana, quam vt magnitudinem miſericordiæ diuinæ capere poſsit. Vt igitur animos noſtros, aduerſus impiam dubitationem, de gratuita Dei miſericordia, confirmemus, hæc diligenter conſiderentur.

1 Promiſsiones, quales hîc à propheta recitantur. Reuertatur ad Dominum, & miſerebitur eius, & ad Deum noſtrum, quia copioſa eſt apud eum remiſsio.

Et pſalm: 130. Speret Iſrael in Domino, quia apud Dominum

miſe-

miſericordia, & copioſa apud eum redemptio.

Item pſal: 103. Miſerator & miſericors Dominus, &c. Et aliæ his ſimiles, quæ huc colligantur.

2 Suauißimæ iſtæ parabolæ, quibus Chriſtus immenſum ſuum & plus quam paternum affectum, erga pœnitentes declarat. Luc: 15.

3 Exempla primorum parentum, & aliorum qui ſeriò pœnitentes, miſericordiam ſunt conſecuti.

4 Victima Filij, quæ vel ſola miſericordiæ diuinæ, teſtimonium eſt omnium euidentißimum. Sic Deus dilexit mundum &c: Ioh: 3. Et Rom: 5. Commen-

dat

dat autem charitatem suam erga nos Deus. 1 Ioh: 4. In hoc apparuit charitas Dei erga nos &c:

5 Sacramenta ipsa, quibus veluti firmißimis sigillis, misericordia Dei nobis obsignatur.

Hæc si diligenter cogitabimus, nequaquam metuemus ad Deum, licet plurimis fœdißimisq́; peccatis nostris grauißimè offensum, seriâ pœnitentia accedere, sed verbo Dei confirmati, firmissimè statuemus, misericordiæ ianuam, omnibus, vera fide eam pulsantibus, nullo non tempore patêre.

Ierem: 10.

SCIO DOMINE, quòd non est hominis via eius, neq; est viri, dirigere gressus suos. Castiga me Domine in iudicio, non in furore, ne fortè ad nihilum redigas me.

ENARRATIO.

Audiuimus hactenus, quanta sit humanæ vitæ fragilitas, quamq; res nihili sit, omnis humana præstantia, nec quicquam esse, in quo reposita sit vera consolatio, præter verbum Dei, quod in

Jeg ved Herre, at menniskens gierning staar ikke y hans vold, Or det staar ikke y nogen mands mact, hvorledis hand skall vandre eller rette sin gang.

in omni nostra miseria & necessitate, solum Deum verâ pœnitentia quærendum & inuocandum esse monstrat, simulq; gratuitam eius misericordiam, omnibus seriò resipiscentibus, offert. Nunc commodè additur hæc Ieremiæ concio, breuis illa quidem, sed admodum insignis, & propter precationem, quæ in eâ recitatur, non solùm consideratione, sed etiam imitatione dignissima. Sunt autem huius precationis duæ partes.

1. Confessionem habet humanæ imbecillitatis.

2. Ostendit quo affectu, pœnitentes, ad Deum accedamus.

DE PRIMA Parte.

Ingens

Straffe mig Herre, dog med maade, och icke i din vrede, paa det at du skallt icke oprycke mig.

Ingens eſt & magna naturæ humanæ imbecillitas, quæ in periculis, quibus omni momento expoſiti ſumus, & in tanta difficultate rerum gerendarum, in tantis inſidijs diaboli, vocationi & moribus regendis, nullo modo par eſſe poteſt. Hæc naturæ noſtræ ĩbecillitas, ad prophetæ exemplum ingenuè abſq; vlla ſimulatione, coram Deo eſt agnoſcenda: Neq; fidendum eſt noſtrâ ſapientia & viribus, ſed Deum ſeriò & ardenter oremus, vt adſit nobis ſpiritus ſanctus gubernator & adiutor, ſæpeq; cum Dauide has precationes repetamus: pſal: 5. Domine, deduc me in iuſtitia tua, propter inimicos meos. Pſal: 119. Dirige greſſus meos ſecundum eloquium tuum.

143. Doce

143. Doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu, Spiritus tuus bonus, deducat me in viam rectam. Hoc si faciemus, experientia docebit, verè nos regi & iuuari à Spiritu sancto, quemadmodum sonant dulcißimæ promißiones, Psal: 32. Intellectum tibi dabo, docebo te in via quâ gradieris: oculo meo te regam: Et exempla Noë, Loth, Ioseph, Mosis, Iosaphat, aliorumq; complurium piorum hominum testantur. Quinimo nullus erit, opinor, nisi Deo omnino ingratus, qui non libenter fateatur, se in rebus arduis ac dubijs, nullâq; arte & sapientia humána extricabilibus, diuinitus ac mirabiliter, sæpius fuisse adiutum.

Hæc pars perſpicuè docet, quo affectu, pœnitentes, ad Deum accedamus, nempe, Abyciamus omnem hypocriſin, quæ peccata, vel non agnoſcit, vel agnita, quouis prætextu palliare, ac externa ſanctitate, veluti folijs fici, tegere ſtudet: Et ingenuè fateamur peccata noſtra, eaq́; iuſtè à Deo puniri agnoſcamus. Neq; fugiamus Deum, ſed omni animi ſubiectione, ad eum, tanquam ad benigniſſimum patrem accedamus, noſq́; ad caſtigationem ferendam, paratos offeramus, id tantum precantes, ne in furore ſuo, ſed in iudicio, hoc eſt, ſeruato modo, nos caſtiget:

vt paternè nos corripiat, non vt iudex: medici more, non tortoris: nec metiatur vindictam peccato sed benignitate temperet iustitiam. Sic orat Dauid, psal:6 & 38. Domine ne in furore tuo arguas me, neq; in ira tua corripias me. Et digna est illa Hieronymi precatio, quæ hoc loco recitetur: Meremur quidem omnia, quæ sustinemus, & multo meremur maiora quam patimur: Veruntamen hoc obsecro, vt quasi pater me corripias, non quasi aduersarius: Vt me emendes quasi filium, & non punias quasi inimicum. Ne igitur nobis blandiamur, sed agnitis peccatis, iustè etiam diuinitus ea puniri agnoscamus: neq; omnem castigationem detrectemus, sed tantum precemur

vt paterna ea sit, et moderata: ne iratus, inter vasa iræ nos abijciat, sed vt in medio iræ, misericordiæ recordetur, nosq; ab vberibus misericordiæ suæ pendentes, clementer ac paternè, in gratiam recipiat, benignèq; tueatur atq; conseruet.

Agite verò, auditores charissimi, moueant nos grauissimæ hæ prophetarum conciones, non aliter, ac si Deum ipsum, nobis è cœlo concionantem, audiremus: ac seriò cogitemus, cùm extremam nostram miseriam, tùm Dei immensam atq; ineffabilem misericordiam: Cogitemus quam tristes & horribiles confusiones sint, plurimis locis, non solum in politico statu, verùm etiam ecclesiastico, quas

quas cùm nullâ nostrâ, vel sapientia vel diligentia, euitare possimus, ardente inuocatione ad Deum accedamus, eumq́; quotidie cum pijßimo Rege Iosaphat precemur: Nos nescimus quid agere debeamus: hoc autem solum habemus residui, vt oculos nostros ad te dirigamus.

Te igitur æterne Deus, pater Domini nostri Iesu Christi, toto pectore precamur, conserua verbum tuum, nec sinas extingui lucem Euangelij in hisce regnis accensam: quin potiùs, magis magisq́; eam accende, & verbi predicatione, collige tibi Ecclesiam, etiã in hisce regnis boreis, eamq́; quemadmodum hactenus, ita deinceps quoq;, in verâ ac piâ concordia

conserua, vt docentes ac discentes, vero pietatis studio, animisq́ue coniunctis, doctrinam, quam à maioribus puram integramq́ue acceperunt, synceram, nullisq́ue erroribus deformatam, posteritati, veluti per manus, tradant. Reprime Satanam, eiusq́ue organa, quorum perniciosis cōcertationibus, Ecclesiarum pax & tranquillitas, non sine magno piorum luctu, ac graui veræ religionis iactura, plurimis locis, miserè turbatur.

Conserua Regem nostrum clementissimum, verum Ecclesiæ nutritium, & in tantis rerum omnium confusionibus, adsis ei Spiritu tuo sancto rectore & gubernatore, vt in veræ pietatis, iustitiæ & æquitatis regia via, rectâ

rectà incedens, nullo vnquam errore seductus, vel minimùm ab ea deflectat.

Conserua illustrißimam Reginam, electum Principem, cæterosq́; liberos Regios, vt quemadmodum ætate, ita quoq; verâ pietate, probitate, sapientia, aliisq́; Regiis virtutibus, indies magis magisq́; proficiant.

Conserua prudentissimos regni Senatores, eorumq́; consilia & actiones omnes, Spiritu tuo sancto rege, vt tibi gratæ, Ecclesiæ & scholis, & hisce regnis, vtiles sint & salutares.

Conserua florentißimam horum regnorum nobilitatem, omnesq́; subditos, & publicas ac priuatas calamitates clementer mi-

tiga. Conserua nos à pestilentia, bello & fame, cæterisq; malis omnibus, quæ peccata nostra iustißimè merentur: neq; effundas omnem iram tuam in nos, qui ad misericordiæ tuæ vlnas, veris cordis gemitibus confugimus: Sed in medio iræ tuæ, misericordiæ recorderis, vt diuino tuo præsidio, ac paterna protectione, ab omnibus periculis clementer conseruati, in hac & futura vita, te, Patrem & Filium & Spiritum sanctum perpetuis laudibus celebremus.

AMEN.

ORDI-

ORDINATIO PRE-
cationum, Epistolarum & Euan-
geliorum, quæ singulis Die-
bus recitabuntur.

PRIMAE DIEI
Precatio,
siue
COLLECTA.

O Du Naadefulde oc Barmhiertige Gud oc Fader/ wi tacke dig/ At du/ Aff din Guddommelige oc Faderlige godhed / haffuer skenckt oc giffuet oss dit hellige oc salige Ord / oc Ordsens Tiennere: Wi bede dig ydmygelige O Naadige Fader / du wilt icke / tage saadan din Guddommelige skenck oc gaff-ue fra oss / for voris store wtack-nemmelighed / huilcken wi met me-gen Hoffmod / oc mange atskillige

andre Synder/ beuise mod dig: Men den helder aff din Faderlig godhed Naadelige beuare: Oc begaffue oss met din Hellig Aand/ at wi met ydmyge Hierter / maa bekiende voris menniskelige naturs store skrøbelighed / oc all voris Herlighed / icke at være andet end it Blomster som strax visner oc forgaar:, Oc at wi met Tacknemmelige Hierter / maa annamme dit hellige oc salige Ord / som aldrig forgaar / oc saa effter dette forgengelige liff / indtagis i dit Rige / i euig

glæde oc herlighed / ved din
eniste oc elskelige Søn/
Jesum Christum
vor Herre.

A M E N.

LOCO

LOCO EPISTOLÆ,

Esai: 40.
Vox dicentis: &c.

EVANGE: MATTH: 3.
Initium: In diebus autem illis: &c.
Finis: Rectas facite semitas eius.

SECVNDÆ DIEI
Collecta.

O Allmectige / Euige Barmhiertige Gud oc Naadige Fader / wi arme Menniske / komme for dit Ansict / met voris mangfoldige Synder / met huilcke wi haffue opuact din retferdige Vrede offuer oss / oc vel fortiænt / at du skulde skiule dig for oss / oc icke skulde ville høre voris Bøner: Men effter din Naadelige Løffte oc Foriettelse / søge wi effter dig

ter dig

ter dig / oc vdi voris store Nød oc
Trang / giøre voris Bøn til dig:
du wilt Naadelige forbarme dig
offuer oss / oc forlade oss alle vore
fremfarne Synder / huilcke wi aff
gantske Hierte angre oc fortryde:
du vilt begaffue oss met din Hellig-
Aand / at wi aluorlige kunde rette
oc bedre voris syndige Leffnet / oc
staa aff det onde / oc giøre det gode /
du wilt Naadelige affuende all vo-
ris vel fortiente Heffn oc Straff /
oc vdi all vor Nød oc Trang op-
holde oss ved din store Barmhier-
tighed / for din eniste oc elskelige
Søn / Jesum Christum vor
HERRE

A

M E

N.

LOCO

LOCO EPISTOLÆ
Esa: 55.
Quærite Dominum.

EVANGEL: LVC: 3.
Initium: Dicebat ergo ad turbas.
Finis: Omnis ergo arbor.

TERTIÆ DIEI
Precatio.

DEuige / Naadefulde oc Barmhiertige Gud oc Alsomkierriste Fader: wi arme Menniske / Bekiende aff gantske Hierte woris store skrøbelighed at wi vdi Dieffuelens atskillige Fristelser / oc mangfoldig fare oss daglige paa henger / icke kunde bliffue bestendige / aff voris egen menniskelige Mact / Raad eller Visdom: Wi bede dig ydmygelige O

Naadige

Naadige Fader/ du wilt oplinsse voris mørcke forstand / oc raade oc regere oss / vdi alle voris Veye met din HelligAand / du wilt icke see til voris Synders mangfoldighed / ey helder til din strenge Retferdighed / men mit i din Vrede tencke paa din Faderlige Naade oc Barmhiertighed / at wi dine Børn / skulde icke endelige ødeleggis / men naadelige beuares / Oc altid loffue oc prise dig / som en Naadig oc Barmhiertig Gud oc Fader / ved din eniste oc elskelige Søn / Jesum Christum vor Herre / AMEN.

24

LECTIO EPISTOLÆ
Ierem: 55.
Scio Domine &c.

EVANGEL: LVC: 11.
Initium. Petite & dabitur vobis.
Finis. Quanto magis pater vester.

HAFNIÆ
ex officina Matthiæ Vinitoris
ANNO
1 5 8 6.